

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/28/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617202676
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6617202676.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Ľubomíra Šablu a JUDr. Renáty Deákovej ako členov senátu, v spore žalobcu O. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Y., zastúpený advokátom J. Stanislavom Rešutíkom, so sídlom Nám. M. R. Štefánika 29/36, 977 01 Brezno, proti žalovaným 1/ Y. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX/XX, XXX XX C., zastúpený AK Piliar s. r. o., so sídlom Medený Hámor 11, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 52 915 816 a 2/ J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., zastúpený advokátom Mgr. Henrichom Schindlerom, so sídlom Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, o náhradu škody o odvolaní žalobcu a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 4C/6/2017-362 z 20. októbra 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti I. výroku, ktorou žalobu o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 12 355,20 € vyčíslenej znaleckým posudkom č. 01/2016 znalca R.. J. H. z 11.01.2016 zamietol mení tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 12 355,20 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti I. výroku, ktorou žalobu o zaplatenie náhrady škody vo výške 119 594,80 € zamietol mení tak, že podanie žalobcu, ktorým sa domáha náhrady škody vo výške 119 594,80 € odmieta.

III. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti I. výroku, ktorou žalobu o zaplatenie náhrady za bolesť vo výške 8 050,- € podľa znaleckého posudku č. 01/2016 znalca R.. J. H. z 11.01.2016 zamietol zrušuje a konanie v tejto časti zastavuje.

IV. Žalobca je povinný zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ každému zvlášť náhradu trov konania vo výške 82,34 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa voči dvom žalovaným domáhal žalobca zaplatenia sumy 140 000,- € spoločne a nerozdielne, ktorá má predstavovať náhradu škody spôsobenej ťažkou ujmu na zdraví v zložení náhrada za bolesť, odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia, náhrada ušlej mzdy, úhrada liečebných nákladov a náhrada straty na zárobku bez špecifikácie konkrétnych nárokov čo do obsahu a výšky. Skutkovým základom nároku je konanie žalovaných, ktorí dňa 22.06.2013 fyzicky napadli žalobcu a spôsobili mu ťažkú ujmu na zdraví, za čo boli rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 3T/23/2014-290 z 27.10.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/15/2016 z 09.03.2016 odsúdení a zaviazaní nahradiť poškodenému žalobcovi titulom bolestného 8 050,- €, so zvyškom nároku na náhradu škody na zdraví odkázal Krajský súd

v Banskej Bystrici poškodeného O. X. na občianske súdne konanie. Na žiadosť právneho zástupcu žalovaného 2/ v trestnom konaní vypracoval znalec R.. J. H. znalecký posudok č. 01/2016 dňa 11. januára 2016, ktorým vykonal bodové ohodnotenie bolestného na zranenie poškodeného O. X. a vyčíslil aj bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia O. X. spôsobené trvalými následkami zranení z 22.06.2013. Bolestné podľa zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 437/2004 Z. z.“) bolo znalcom R.. J. H. vyčíslené na 8 050,- €, sťaženie spoločenského uplatnenia vo finančnom vyjadrení predstavovalo 12 355,20 €. Žalobca si aj v tomto konaní uplatňoval nárok na bolestné, avšak neurčitým spôsobom, v dôsledku čoho nedokázal súd prvej inštancie posúdiť, či sa v tejto časti z hľadiska splnenia podmienok konania jedná o prekážku veci rozhodnutej (res iudicata) s ohľadom na skutočnosť, že v trestnom konaní už bolo žalobcovi priznané bolestné vo výške 8 050,-€. Žalobca nezdôvodnil riadne ani nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, preto súdu nebolo zrejmé, či žiada odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo finančnom vyjadrení v zmysle znaleckého posudku R.. J. H., prípadne v inej výške. Súd prvej inštancie vysvetlil, že nárok na náhradu škody na zdraví pozostáva z viacerých aj samostatne uplatniteľných zložiek a rozlišovanie čiastkových nárokov nemá len teoretický význam, ale je dôležitý aj z hľadiska procesného práva, keď súd musí každý nárok vyhodnotiť samostatne z pohľadu náležitostí žaloby, vyčíslenia daného nároku či procesných prekážok (litispenciencie, rei iudicatae). Každý z čiastkových nárokov vzniká samostatne a samostatne sa aj premlčuje. Napriek opakovanej snahe súdu primäť žalobcu k doplneniu a upresneniu žalobcu až do rozhodnutia súdu napadnutým rozsudkom zostalo neobjasnené, akých konkrétnych nárokov a v akej konkrétnej sume sa žalobca domáha. Žalobca žalobu viackrát upravoval, napriek tomu nebolo súdu prvej inštancie zrejmé, ako dospel žalobca k sume 140 000,- €, pretože len potenciálnu výšku zárobku (resp. straty na zárobku) vyčíslil v žalobe vo výške 159 480,- €. Žalobca nevyčíslil ani účelne vynaložené náklady na liečenie, nepreukázal ich vznik, nebolo zrejmé, či sa malo jednať o náklady na lieky v súvislosti s poškodením jeho zdravia alebo mali tieto náklady pozostávať aj z iných zložiek. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal súdu právny a skutkový základ nároku, ktorého sa voči žalovaným 1/ a 2/ domáhal. Neschopnosť žalobcu riadne zdôvodniť a uplatniť svoje nároky bránilo súdu prvej inštancie vykonať dôkazy za účelom preverenia opodstatnenosti žalovaného nároku. Ak predmet súdneho konania nebol jasný a nebolo ho možné vyvodiť ani z procesných úkonov žalobcu, súd žalobu voči žalovaným 1/ a 2/ zamietol.

1.1 Pre úplnosť sa zaoberal súd prvej inštancie aj vznesenou námietkou premlčania uplatneného nároku žalobcu vznesenou žalovaným 1/, ku ktorej sa pripojil aj žalovaný 2/. Žalobca sa domáhal v konaní náhrady škody spôsobenej na zdraví, kde je ustanovená výhradne subjektívna premlčacia doba, pre začiatok plynutia ktorej je rozhodnuté, kedy sa poškodený dozvie o vzniknutej škode, teda nielen o protiprávnom úkone škodcu či škodnej udalosti, ale aj o tom, kto za ňu zodpovedá. Z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 3T/23/2014 súd prvej inštancie zistil, že žalobca už pri výsluchu na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Lučenci, odbor kriminálnej polície dňa 07.11.2013 uviedol, že sa podľa § 46 Trestného poriadku pripája k trestnému konaniu a žiadal nahradiť škodu vo výške ušlej mzdy, liečebných nákladov a bolestného, spolu žiadal od každého zo žalovaných sumu 70 000,- €, v čom podľa vysvetlenia malo byť zahrnuté bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia, trvalé následky úrazu, liečebné náklady a ušlá mzda. Uznesením z 20. septembra 2013 začal vyšetrovateľ trestné stíhanie žalovaných 1/ a 2/ a bolo im vznesené obvinenie za spáchanie trestného činu dňa 22.06.2013. Pre účely trestného konania vypracovala znalkyňa R.. B. X. dňa 20.10.2013 znalecký posudok č. 33/2013, v ktorom posudzovala rozsah zranení žalobcu O. X. a vyčíslila bodové ohodnotenie bolestného na 302,50 bodov. MUDr. J. H. vo svojom posudku č. 01/2016 z 11.01.2016 zvýšil bodové ohodnotenie bolestného na 500 bodov, čo zodpovedalo sume 8 050,-€ a vyčíslil trvalé následky zranení na 720 bodov vo finančnom vyjadrení 12 355,20 €. Za nespornú skutočnosť súd prvej inštancie označil, že dňa 22.06.2013 došlo k fyzickému útoku na žalobcu zo strany žalovaných 1/ a 2/, pri ktorom žalobca utrpel ťažkú ujmu na zdraví. Zodpovednosť žalovaných 1/ a 2/ za škodu na zdraví žalobcu je preukázaná rozhodnutím Okresného súdu Lučenec vo veci sp. zn. 3T/23/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/15/2016. Sporným medzi stranami sporu bol nárok žalobcu na náhradu škody na zdraví čo do dôvodu aj výšky a to jednak z dôvodu vznesenej námietky premlčania a tiež z dôvodu, že žalovaní 1/ a 2/ spochybňovali, či bol nárok na náhradu škody v adhéznom konaní uplatnený včas, či si žalobca v tomto konaní neuplatňuje sčasti totožný nárok ako v trestnom konaní a žalobcovia popierali existenciu príčinnej súvislosti medzi ich konaním a poškodením zdravia žalobcu.

Súd prvej inštancie dôvodil, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej mu trestným činom už v trestnom konaní dňa 07.11.2013, so svojim nárokom v trestnom konaní uspel iba čiastočne do výšky 8 050,- € titulom bolestného a po právoplatnom skončení trestného konania dňom 09.03.2016 podal dňa 24.02.2017 na Okresnom súde Lučenec civilnú žalobu vo veci náhrady škody na zdraví. Dvojročná subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody na zdraví nemohla začať plynúť dňom spáchania trestného činu ani právoplatnosťou rozsudku o odsúdení žalovaných 1/ a 2/ v trestnom konaní, ale by mohla začať plynúť len od 12. januára 2016, t. j. odo dňa nasledujúceho po tom, ako bol vypracovaný posudok znalca R.. J. H. o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia, keďže od tohto dňa poznal žalobca výšku škody. I keď súd rozhodujúci o náhrade škody v občianskom súdnom konaní vychádza pri otázke riadneho uplatnenia nároku na náhradu škody v adhéznom konaní z rozhodnutí vydaných v trestnom konaní, nie je nimi viazaný a nie je viazaný ani prístupom súdu v trestnom konaní k otázke uplatnenia nároku na náhradu škody alebo posúdením otázky premlčania nárokov. Súd prvej inštancie záveroval, že nárok uplatňovaný žalobcom v tomto konaní premlčaný nie je.

1.2 Pri posúdení uplatneného nároku vychádzal súd prvej inštancie zo skutkových tvrdení strán sporu a dôkazov nimi predložených, ktoré podriadil pod ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník upravujúcich zodpovednosť za škodu a nároky na náhradu škody na zdraví (§ 420, § 438, § 444, § 445, § 446, § 447, § 447b, § 449 OZ). Dôvodnosť námietky premlčania skúmal podľa § 112, § 100, § 106 Občianskeho zákonníka, nárok na náhradu škody z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 2, § 3, § 4, § 5 a § 8 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 437/2004 Z. z.“), aplikoval ustanovenia Civilného sporového poriadku o obsahu žaloby, povinnosti strán sporu preukázať svoje tvrdenia konkrétnymi dôkazmi, zrozumiteľným spôsobom vyjadriť, čoho sa v konaní žalobca domáha, o viazanosti súdu rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a základné články Civilného sporového poriadku.

1.3 Druhým výrokom žalovaných 1/ a 2/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov nepriznal aplikujúc ustanovenie § 257 C. s. p. s odôvodnením, že v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by sa priznanie nároku na náhradu trov konania úspešným žalovaným v spore javilo ako neprímerane tvrdé voči žalobcovi. Za dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré bolo potrebné prihliadnuť pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie označil, že žalobcom uplatnený nárok bol zamietnutý len z dôvodu, že nebol dostatočne špecifikovaný, pričom inak bolo preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ spôsobili žalobcovi škodu na zdraví v dôsledku ich protiprávneho konania, za čo boli právoplatne uznaní vinnými. Následkom konania žalovaných utrpel žalobca ťažkú ujmu na zdraví s trvalými následkami, v dôsledku ktorých bol uznaný invalidným. Jeho schopnosť zamestnať sa je pre pretrvávajúce zdravotné ťažkosti vyžadujúce aj v súčasnosti intervenciu lekárov obmedzená. Jediným príjmom žalobcu je invalidný dôchodok. Súd prihliadol tiež na postoj žalovaného 2/ k nároku, ktorý uviedol, že sa nevyhýba zodpovednosti, rozporoval len výšku uplatneného nároku.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalobca do veci samej a žalovaný 2/ proti výroku o trovách konania.

3. Žalobca označil rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) Civilného sporového poriadku. Mal za to, že napriek rozsiahlosti písomného vyhotovenia rozsudku sa súd prvej inštancie nevenoval podstatným skutkovým a právnym otázkam, ktoré bolo potrebné v konaní skúmať a dať na ne ústavne a zákonne udržateľné odpovede. Nevykonanie žalobcom navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e/ C. s. p.) odôvodnil súd prvej inštancie tým, že predmet konania nebol ujasnený, preto nebolo hospodárne vykonávať akékoľvek dôkazy. Žalobca v podaní z 01.12.2020 navrhol, aby súd v konaní ustanovil znalca z odboru zdravotníctvo - súdne lekárstvo za účelom bodového ohodnotenia zdravotného stavu žalobcu, ktorý sa zhoršuje. V konaní bol predložený znalecký posudok z roku 2016, ktorý bol vzhľadom na progresiu zdravotného stavu žalobcu už neaktuálny. Tento svoj návrh na vypracovanie nového znaleckého posudku zopakoval žalobca písomne 10. marca 2021, ústne na pojednávaní dňa 21.10.2021, súd prvej inštancie však neuviedol hmotnoprávny dôvod odmietnutia znaleckého dokazovania. Pritom z § 206 ods. 1 Civilného sporového poriadku vyplýva, že ak rozhodnutie závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky a pre zložitosť posudzovaných otázok nepostačuje postup podľa § 206, súd na návrh nariadi znalecké dokazovanie a ustanoví znalca. Nevykonanie žalobcom navrhovaných dôkazov viedlo podľa § 365 ods. 1 písm. f) C. s. p. k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd prvej inštancie za nesporné označil, že dňa 22.06.2013 došlo k fyzickému útoku na žalobcu zo strany žalovaných, pri ktorom žalobca utrpel ťažkú ujmu na zdraví, za čo boli

odsúdení rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 3T/23/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/15/2016. Za sporné súd prvej inštancie označil iba výšku nároku z dôvodu vznesenej námietky premlčania a vyslovenia pochybností žalovanými, či žalobca uplatnil nárok na náhradu škody v adhéznom konaní riadne, či si neuplatňuje v tomto konaní niektorý nárok duplicitne a nebol preukázaný kauzálny nexus medzi zranením a následnými zdravotnými problémami žalobcu. Aj napriek týmto konštatovaniám súd prvej inštancie v bode 67 rozsudku uviedol, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal súdu právny a skutkový základ nároku, ktorého sa voči žalovaným 1/ a 2/ domáha. Žalobca tvrdí, že žalovaní podľa § 151 ods. 2 C. s. p. skutkové tvrdenia žalobcu účinne nepopreli.

3.1 Súd prvej inštancie použil správne ustanovenia Občianskeho zákonníka na posúdenie žalobcom uplatneného nároku, nesprávne ich však aplikoval. Okresný súd opakovane poukazoval na to, že žalobca svoje nároky nešpecifikoval, nevysvetlil však neaplikáciu § 447b Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak o to požiada poškodený a je na to dôležitý dôvod, prizná súd namiesto peňažného dôchodku jednorázové odškodné. Žalobca je toho názoru, že predpoklady občianskoprávnej zodpovednosti žalovaných za škodu boli splnené počnúc protiprávnym úkonom žalovaných 1/ a 2/ v spojení s príčinnou súvislosťou medzi konaním žalovaných 1/ a 2/ a následkom, ktorí spôsobili žalovaní 1/ a 2/. Žalovaní boli odsúdení za spáchanie skutku, následkom ktorého je poškodenie zdravia žalobcu. Svedčí o tom aj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/15/2016 z 09.03.2016, ktorým súd uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu škody spôsobenej trestným činom vo výške 8 050,- € titulom bolestného a vo zvyšku bol žalobca odkázaný na občianske súdne konanie. V čase vyhlasovania rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 3To/15/2016 bol súčasťou trestného spisu znalecký posudok R.. H. vyhotovený ešte v čase, keď žalobca nebol uznaný čiastočne invalidným s poklesom miery vykonávať pracovnú činnosť v rozsahu 55 % od 28.04.2020. Zníženie pracovnej schopnosti žalobcu v čase rozhodovania krajského súdu v trestnej veci známe nebolo, preto žalobca navrhoval, aby súd ustanovil v konaní znalca za účelom posúdenia súčasného zdravotného stavu žalobcu, ktorý sa stále zhoršuje. Od 22. júna 2013 sa výrazne zmenil život žalobcu. Dovtedy jeho zdravotný stav nebol žiadnym spôsobom nepriaznivý, nebol nijako obmedzovaný vo svojom obvyklom spôsobe života ani v pracovnom živote. Žalobca už v prípravnom konaní uplatňoval nárok na náhradu škodu spočívajúcej v sume 140 000,- € spolu od oboch žalovaných a na tomto návrhu naďalej trvá. Progres zdravotného stavu žalobcu je negatívny, žalobca je nepoužiteľný v pracovnom živote, stal sa z neho bezdomovec, jeho spoločenské uplatnenie do budúcnosti je už úplne vylúčené. Žalobca je doživotne odkázaný na lieky, berie opiáty od bolesti, je v starostlivosti psychológov a psychiatrov. Žalobca tak trvá na pôvodnej žalobe v roku 2017.

3.2 Žalobca navrhuje zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alebo zmeniť rozsudok okresného súdu tak, že žalovaným bude uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 140 000,- € spoločne a rovnakým spôsobom uhradia žalovaní žalobcovi aj trovy celého konania.

4. Odvolanie žalovaného 2/ smerovalo len proti výroku o trovách konania s odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) Civilného sporového poriadku a návrhom na zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti tak, že žalovanému 2/ bude priznaný voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4.1 Žalovaný 2/ nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že existujú dôvody osobitného zreteľa, pre ktoré podľa § 257 C. s. p. nemusí súd priznať žalovanému 2/ náhradu trov konania. Poukázal na to, že žalobca nepožiadaval v konaní o oslobodenie od trov konania, má stabilný príjem, žiadnym spôsobom nezdokladoval svoju finančnú a majetkovú situáciu a potvrdenie o tom, že je zdravotne ťažko postihnutý nepreukazuje, že by bol žalobca nemajetný alebo že by tu boli iné dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie nároku na náhradu trov konania protistrane. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania nie je ničím podložené, je nezákonné a arbitrárne. Tvrdenia súdu prvej inštancie, že žalobca následkom konania žalovaných utrpel ťažkú ujmu na zdraví s trvalými následkami, v dôsledku ktorých bol uznaný invalidným, jeho schopnosť zamestnať sa je pre pretrvávajúce zdravotné ťažkosti a potrebnú intervenciu lekárov obmedzená, jediný príjmom žalobcu je invalidný dôchodok, nevyplývajú z vykonaného dokazovania, ide iba o ničím nepodložené domnienky súdu. Trovy tohto konania mal v plnom rozsahu znášať žalobca, keď žalobu posúdil súd ako nedôvodnú a vznik trov tohto konania zavinil práve žalobca podaním žaloby, ktorú napriek opakovaným výzvam zo strany súdu nešpecifikoval. Žalobca bol pritom v konaní zastúpený advokátom, nešlo teda o laickú neodbornosť žalobcu. Dôvodom zamietnutia žaloby nebola iba samotná nedostatočná špecifikácia uplatnených nárokov, keď v bode 67 súd prvej inštancie uviedol, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno

a nepreukázal súdu právny a skutkový základ nároku, ktorého sa voči žalovaným 1/ a 2/ domáha. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania dospel súd prvej inštancie k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil a týmto rozhodnutím došlo k takej vade konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie súdu.

5. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym posúdením veci okresným súdom, jeho rozsudok považuje za vecne správny, spravodlivý, v súlade s príslušnými hmotnoprávnymi a procesnoprávnymi predpismi. Poukázal na to, že žaloba bola súdu doručená až 24.02.2017, táto žaloba bola viackrát zo strany žalobcu doplnená a menená a súd v priebehu konania viackrát vyzval žalobcu na špecifikáciu žalobou uplatneného nároku, čo žalobca neurobil ani na pojednávaní dňa 20.10.2021. Žalovaný 1/ je toho istého názoru ako súd prvej inštancie, že žalobca nielenže neunesol dôkazné bremeno ohľadne svojich tvrdení, ale najmä neuviedol, akých konkrétnych právnych nárokov sa domáha a v akej výške. Žalobca bol pritom od počiatku zastúpený v konaní právnym zástupcom a základné princípy civilného sporového konania, najmä rovnosť strán sporu neumožňovali, aby súd za žalobcu dopĺňal a hľadal, či došlo k vzniku konkrétneho práva na strane žalobcu. Ak zo strany žalobcu nebol náležite určený právny nárok, ktorého ochrany sa domáhal, súd prvej inštancie správne postupoval, keď nevykonal vo veci znalecké dokazovanie s poukazom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie.

6. Žalovaný 2/ taktiež navrhol vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. Závery uvedené v rozsudku okresného súdu označil za ucelené, logické a právne udržateľné. Žalobca počas celého konania neuviedol žiadne skutočnosti ani nepredložil dôkaz, ktorým by preukázal svoje tvrdenia uvedené v žalobe, najmä z čoho pozostáva suma 140 000,- €, z akých dôkazov vyplýva povinnosť žalovaných na úhradu tejto sumy, prečo by mali žalovaní zodpovedať za všetky zdravotné problémy žalobcu z rokov 2015 - 2019, keď mu malo byť ublížené na zdraví v roku 2013 a žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť medzi konaním žalovaných a poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z jeho strany. Samotná skutočnosť, že žalovaný 2/ v minulosti spôsobil žalobcovi ujmu na zdraví neznamena, že tento zodpovedá za všetky ďalšie zdravotné ťažkosti žalobcu, ale musí tu byť jednoznačne preukázaná príčinná súvislosť, čo sa žalobcovi nepodarilo. Napriek opakovaným výzvam zo strany súdu žalobca nekonkretizoval, z čoho pozostáva samotný nárok, preto súdu ani žalovaným nebolo v konaní zrejmé, akým spôsobom dospel žalobca k sume 140 000,- €, či sa jedná o bolestné, náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia, náhradu ušlej mzdy alebo iný nárok. Skutkové tvrdenia mení žalobca aj v samotnom odvolaní, kde prvýkrát odkazuje na § 447b Občianskeho zákonníka o možnosti jednorázového odškodnenia, ktoré do podania odvolania nespomenul. Žalobcom predkladané lekárske správy nepreukázali príčinnú súvislosť s konaním žalovaných. Žalobca už má 55 rokov a vzhľadom na jeho vek môže mať zdravotné problémy aj bez pričinenia žalovaných. Bez unesenia dôkazného bremena žalobcom nemohol dospieť súd prvej inštancie k inému záveru, ako je uvedené v napadnutom rozsudku. Súd prvej inštancie sa podrobne vyporiadal s každým argumentom žalobcu, vec posúdil v súlade s ustanoveniami hmotného a procesného práva. Žalobe nebolo možné vyhovieť a odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Ostatné písomné podania žalobcu žiadne nové skutočnosti neobsahujú.

8. Krajský súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu a žalovaného 2/ podľa § 34 C. s. p. prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že pre rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo potrebné doplniť ani zopakovať dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a zákonné podmienky pre nariadenie odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1, 2 C. s. p. splnené neboli a to v celom rozsahu posudzujúc správnosť postupu súdu prvej inštancie a jeho rozhodnutia z pohľadu odvolacích dôvodov uplatnených žalobcom a žalovaným 2/ v odvolaniach a dospel k názoru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné, žalovaný 2/ odôvodnene vytýka súdu prvej inštancie nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie v časti rozhodnutia o nároku strán sporu na náhradu trov konania a výsledok právneho posúdenia veci odvolacím súdom sa podľa § 388 C. s. p. prejavil v zmene rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. z dôvodov uvedených nižšie.

9. Podľa § 383 C. s. p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

10. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav správne, popísal ho podrobne v dôvodoch rozhodnutia. Odvolací súd v súlade s § 383 C. s. p. vychádzal pri rozhodovaní zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie a za relevantné skutkové zistenia považuje:

11. Písomná žaloba žalobcu zastúpeného advokátom JUDr. Zdenkom Roštárom o náhradu škody spôsobenej ťažkou ujmu na zdraví v celkovej sume 140 000,- € bola doručená Okresnému súdu Lučenec 24.02.2007. Skutkovo vymedzil uplatnený nárok žalobca tak, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec z 02.12.2014 sp. zn. 3T/23/2014 právoplatný v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/15/2016 boli žalovaní Y. A. a J. B. uznaní vinnými zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví formou spolupáchateľstva, prečinu výtržníctva formou spolupáchateľstva a navyše žalovaný Y. A. aj zo spáchania prečinu porušovania domovej slobody a zločinu vydierania za to, že dňa 22.06.2013 fyzicky napadli žalobcu a spôsobili mu ťažkú ujmu na zdraví. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 3To/15/2016 uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi bolesťné 8 050,-€. Žalobca popísal v žalobe, akým spôsobom sa od 22.06.2013 a v ktorých zdravotných zariadeniach liečil, aké vyšetrenia absolvoval po právoplatnosti rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 3To/15/2016, oznámil, že 03.12.2014 bol posudkovým lekárom vykonávajúcím lekársku posudkovú činnosť pobočky Sociálnej poisťovne v Banskej Bystrici uznaný invalidným s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %. V pracovnej rekomandácii je uvedené: obmedzenie schopnosti, môže vykonávať prácu len v prostredí bez nadmernej fyzickej a psychickej námahy, dlhodobej chôdze a státia, prác v predklone, dvíhania a nosenia ťažkých bremien. Žalobca ďalej uvádzal, že bol dlhodobo PN, jeho príjmom je len invalidný dôchodok vo výške 162,90 €, iný príjem nemá, preto nemôže viesť plnohodnotný život, dokonca ani navštevovať lekárov pre chýbajúce finančné prostriedky, stratil možnosť vykonávať prácu, hoci predtým pracoval a vlastnou prácou si zarábala na živobytie cca 500,- € mesačne v čistom a keby jeho možnosť pracovať nebola obmedzená, mohol až do dosiahnutia dôchodkového veku zarobiť cca 90 000,- €. Keďže priemerný zárobok od roku 2016 vzrastal, do doby dôchodkového veku mohol žalobca zarobiť až 159 480,- €. Umyselnou trestnou činnosťou obaja žalovaní odňali žalobcovi možnosť vlastnou prácou si zarobiť na živobytie a obmedzili žalobcu vo všetkých aktivitách v každej oblasti života. Žalobca zdôraznil, že už 07.11.2013 si uplatnil nárok na náhradu škody s členením na bolesťné, sťaženie spoločenského uplatnenia, ušlú mzdu, liečebné náklady, trvalé následky úrazu. Jeho záverečný návrh v písomnej žalobe znel, aby každému zo žalovaných bola uložená povinnosť nahradiť jemu škodu vo výške po 70 000,- € každý zvlášť.

11.1 K žalobe pripojil žalobca listinné dôkazy a to rozhodnutia Okresného súdu Lučenec a Krajského súdu v Banskej Bystrici v trestnej veci, rozhodnutie Centra právnej pomoci o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci zo dňa 6. júna 2016 z dôvodu stavu materiálnej núdze na jeho strane, prepúšťaciu správu z nemocnice, rôzne lekárske správy a výňatky zo zdravotnej dokumentácie.

11.2 Vec napadla do senátu 4C JUDr. Mikuláša Gécziho, ktorý bol zákonným sudcom vo veci do 17. januára 2020, kedy bola vec pridelená z dôvodu skončenia výkonu funkcie sudcu JUDr. Mikulášovi Géczimu sudkyňi JUDr. Janke Gibalovej. Do dátumu 17.01.2020 vec na Okresnom súde Lučenec prejednaná na pojednávaní nebola z dôvodu ospravedlňovania neúčasti právneho zástupcu žalobcu či žalovaných. Aby súd prvej inštancie eliminoval prekážky prejednaní veci zo strany právneho zástupcu žalobcu, ktorý opakovane žiadal o odročenie pojednávania pre svoj nepriaznivý zdravotný stav, vyzval súd prvej inštancie dňa 18.02.2020 žalobcu, či si nezvolí iného zástupcu na zastupovanie v konaní a tento na výzvu súdu 12.03.2020 oznámil, že zmenu právneho zástupcu neuskutoční.

12. Uznesením č. k. 4C/6/2017-166 z 9. apríla 2020 vyzval Okresný súd Lučenec žalobcu, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia opravil svoje podanie z 20. februára 2017 doručené súdu prvej inštancie 24.02.2017 tak, že uvedie zrozumiteľné opísanie rozhodujúcich skutočností, t. j. taký opis, ktorý umožňuje individualizáciu skutkového deja a slúži tak k vymedzeniu predmetu sporu po skutkovej stránke a jeho právnomu posúdeniu, čo tvorí uplatnenú náhradu škody, akým spôsobom určil výšku uplatnenej náhrady škody a poučil žalobcu, že ak svoje podanie v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia neopraví a nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd podľa § 129 ods. 3 C. s. p. odmietne jeho podanie. V dôvodoch tejto výzvy súd prvej inštancie presne uviedol, ktoré časti žaloby považuje za nezrozumiteľné a že predmet sporu vymedzený žalobcom v konkrétnej časti neumožňuje súdu určiť, čoho sa žalobca domáha, ako dospel žalobca k sume 70 000,- €, ktorú si uplatňuje voči každému žalovanému a že iba riadna žaloba je predpokladom, aby súd mohol vec náležite právne posúdiť. So súdom prvej inštancie komunikoval právny zástupca žalobcu JUDr. Zdenko Roštár, ktorý opakovane žiadal o predĺženie lehoty na opravu žaloby so zdôvodnením chýbajúcich podkladov a až 24.06.2020 doručil Okresnému súdu Lučenec právny zástupca žalobcu písomné podanie označené

ako „Oprava a doplnenie žalobného návrhu o náhradu škody spôsobenej ťažkou ujmom na zdraví“ (č. I. 181 až 186 spisu), v ktorom do textu pôvodnej žaloby doplnil, že žalobca si uplatňuje náhradu za stratu na zárobku počas práceneschopnosti od 22.06.2013 do 27.10.2013 sumou 1 183,43 €, náhradu za stratu na zárobku počas práceneschopnosti od 04.03.2014 do 30.06.2014 v sume 257,34 €, náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti za obdobie od roku 2013 do 31.05.2020 v sume 10 761,74 €, ako aj náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 12 355,20 € podľa posudku R.. J. H. č. 01/2016, o ktorom (nároku) súd v trestnom konaní nerozhodol a odkázal žalobcu na konanie občianskoprávne. Ako dôkaz na ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia doložil znalecký posudok č. 01/2016 R.. J. H. vyhotoveného na žiadosť Advokátskej kancelárie JUDr. Jána Vozára z Banskej Bystrice pre účely konania pod sp. zn. 3T/23/2014 (konanie Okresného súdu Lučenec). V tomto podaní navrhoval žalobca nariadiť nové znalecké dokazovanie za účelom bodového ohodnotenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia s odôvodnením, že sa zdravotný stav žalobcu neustále zhoršuje a znalec by mal zistiť, či sa zdravotný stav žalobcu už ustálil, aby mohol byť ohodnotený, ak sa zhoršil, či je toto zhoršenie zdravotného stavu v priamej príčinnej súvislosti s činom žalovaných z 22.06.2013. Toto podanie doplnil právny zástupca žalobcu 13.07.2020 s odôvodnením, že hoci v texte žaloby je uvedené, že žalobca požaduje vyplatiť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa posudku R.. J. H., nepremietla sa táto časť textu žaloby do navrhovaného rozsudového výroku a žiadal pripustiť zmenu žalobného návrhu. Sumy požadované žalobcom po oprave a doplnení žaloby boli nižšieho rozsahu než nárok uplatnený písomnou žalobou, preto okresný súd dňa 19. augusta 2020 vyzval žalobcu prostredníctvom jeho právneho zástupcu, či má podanie označené ako „Žiadosť o pripustenie zmeny žaloby“ posudzovať ako čiastočné späťvzatie žaloby. Podľa odpovede právneho zástupcu žalobcu z 02.09.2020 na č. I. 280 spisu žalobca trvá na pôvodnej žalobe, neberie späť žalobu ani čiastočne a necháva na zvážení súdu obidve alternatívy petitu. Za touto odpoveďou opäť nasleduje výzva Okresného súdu Lučenec, či navrhuje žalobca pripustiť zmenu žaloby podľa posledného podania s poučením, že jeho podanie nemožno posúdiť ako žalobu s alternatívnym petitom a odpoveď na túto výzvu už súd prvej inštancie nedostal z dôvodu, že JUDr. Zdenko Roštár vypovedal žalobcovi plnú moc ku dňu 23.10.2020. Rovnaká výzva bola zo strany súdu prvej inštancie adresovaná dňa 04.11.2020 priamo žalobcovi, ktorý v podaní na č. I. 299, doručenom okresnému súdu 04.12.2020 oznámil, že žiada, aby súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ uhradiť mu škodu spôsobenú ťažkou ujmom na zdraví po 70 000,- € od oboch, t. j. 140 000,- € spoločne a nerozdielne do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žiadal súd o vyhotovenie nového znaleckého posudku za účelom posúdenia jeho zdravotného stavu. Žalobca výslovne uviedol, že zmeny žalobného návrhu uskutočnené jeho bývalým právnym zástupcom považuje za svojvoľu, o ktorej nevedel, nikdy by s tým nesúhlasil a preto ho advokát JUDr. Zdenko Roštár odmietol ďalej zastupovať.

13. Uznesením č. k. 4C/6/2017-302 z 26. januára 2021 opätovne vyzval súd prvej inštancie žalobcu na opravu a doplnenie žaloby aj s poučením o možnosti odmietnuť jeho podanie podľa § 129 ods. 3 C. s. p. Túto výzvu prevzal žalobca osobne 10. februára 2021 a odpovedal na ňu už novozvolený právny zástupca žalobcu JUDr. Stanislav Rešutík na základe splnomocnenia z 12.02.2021 tak, že sa žalobca v tomto konaní domáha priznania náhrady škody spočívajúcej v bolestnom, sťažení spoločenského uplatnenia a náhrady ušlej mzdy v sume 140 000,- € spoločne a nerozdielne od oboch žalovaných a zopakoval návrh na nariadenie znaleckého dokazovania na posúdenie zdravotného stavu žalobcu.

14. Žalovaní žalobcom uplatnený nárok neuznávali, opakovane poukazovali na to, že žaloba je nezrozumiteľná, chýba v nej akékoľvek vyčíslenie konkrétnych nárokov, žalobca si v adhéznom konaní podľa rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/15/2016 z 9. marca 2016 náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia neuplatnil, iba nárok na bolestné vo výške 8 050,- € a žalovaný 1/ vzniesol námietku premlčania, ku ktorej sa pripojil aj žalovaný 2/.

15. Pojednávania dňa 20.10.2021 sa zúčastnil osobne žalobca, žalovaný 2/ a právni zástupcovia strán sporu, kde sa súd prvej inštancie dopytoval žalobcu a jeho právneho zástupcu, ktoré podanie je smerodajné pre účely ujasnenia si predmetu sporu, na čo oznámil právny zástupca žalobcu, že súd má vychádzať z posledného podania založeného na č. I. 313 spisu (kde bol opätovne uplatnený iba súhrnný nárok 140 000,- € spoločne a nerozdielne od žalovaných 1/ a 2/ - poznámka odvolacieho súdu). V priebehu prednesu žalobca ďalej uvádzal, že požaduje aj náhradu straty na zárobku, ušlú mzdu, bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia, náhradu straty na zárobku a vzápätí zas uviedol „bolestí nie, lebo bolestné mi bolo vyplatené“. Na tomto pojednávaní súd prvej inštancie oznámil stranám sporu, že žiaden z navrhovaných dôkazov z dôvodu hospodárnosti a procesnej ekonomie nevykoná a vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom.

16. Z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 3T/23/2014 odvolací súd zistil, že dňa 28.08.2013 na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Lučenci, odbor kriminálnej polície, oddelenie všeobecnej kriminality podal trestné oznámenie žalobca O. X., kde uviedol, že dňa 22.06.2013 ho fyzicky napadli žalovaní Y. A. a J. B.. Pri výsluchu dňa 07.11.2013 žalobca ako svedok - poškodený uviedol, že pri útoku žalovanými utrpel viacpočetné zranenia a hoci jeho bolesti a zdravotné potiaže pretrvávajú, na vlastnú žiadosť ukončil práceneschopnosť dňa 23.10.2013 z finančných dôvodov. Ako poškodený sa po poučení podľa § 46 Trestného poriadku pripája k trestnému konaniu a žiada, aby boli páchatelia za svoje konanie postihnutí podľa zákona a žiada náhradu škody vo výške ušlej mzdy, liečebných nákladov, bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia, trvalých následkov, a to od každého z útočníkov po 70 000,- €. Orgány činné v trestnom konaní požiadali znalkyňu R.. B. X. z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo pre účely trestnej veci obvinených Y. A. a J. B. vypracovať znalecký posudok, v ktorom budú popísané zranenia, ktoré utrpel O. X., aká je dĺžka liečby a práceneschopnosti u poškodeného, či liečba priamo súvisí so zraneniami, ktoré utrpel pri napadnutí dňa 22.06.2013 a uviesť, ako zranenia ovplyvňovali poškodeného v obvyklom spôsobe života a po akú dlhú dobu. Posudok R.. X. bol vypracovaný k dátumu 20. októbra 2013 so záverom, že zranenia O. X. svojim charakterom a dlhšie trvajúcou poruchou zdravia vylúčili menovaného z jeho pravidelnej činnosti a zvyčajného spôsobu života a teda zodpovedajú hodnoteniu vážnej poruchy zdravia v zmysle § 123 ods. 3 Trestného zákona (ťažká ujma na zdraví). Bodové ohodnotenie bolestného pri zranení poškodeného vyčíslila znalkyňa na 302 bodov, k obmedzeniam žalobcu v živote (sťaženie jeho spoločenského uplatnenia) sa táto znalkyňa nevyjadrovala.

16.1 Obžaloba na Y. A. a J. B. pre skutok, ktorý sa stal 22.06.2013 bola Okresnému súdu Lučenec doručená 30. januára 2014 a rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 3T/23/2014-236 z 02.12.2014 bol obžalovaný Y. A. uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví formou spolupáchatelstva, prečinu výtržníctva formou spolupáchatelstva, prečinu porušovania domovej slobody a obžalovaný J. B. z prečinu ublíženia na zdraví formou spolupáchatelstva a prečinu výtržníctva formou spolupáchatelstva. Obaja boli podľa rozsudku zaviazaní spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému žalobcovi škodu vo výške 4 725,05 €, ktorá podľa odôvodnenia rozhodnutia zodpovedá bolestnému vyčíslenému znalkyňou R.. X.. Uznesením sp. zn. 3To/25/2015 z 18. marca 2015 bol tento rozsudok Okresného súdu Lučenec zrušený a vec vrátená súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie a opätovne rozhodnuté vo veci Okresným súdom Lučenec bolo rozsudkom č. k. 3T/23/2014-290 z 27.10.2015, v ktorom opätovne priznal Okresný súd Lučenec žalobcovi iba bolestné vo výške 4 725,05 € a vo zvyšnom nároku na náhradu škody ho odkázal na občianske súdne konanie. Žalobca v odvolaní proti tomuto rozsudku namietal výšku bolestného z dôvodu, že neboli zohľadnené ďalšie úkony spojené s liečbou. Súčasťou trestného spisu je aj znalecký posudok R.. J. H. č. 01/2016 vyhotovený na žiadosť právneho zástupcu žalovaného 2/. O priznaní bolestného podľa znaleckého posudku MUDr. H. rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 3To/15/2016 z 9. marca 2016 s odôvodnením, že poškodený O. X. podal odvolanie len voči výške bolestného a napriek tomu, že R.. H. vyčíslil aj bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, týmto nárokom odkázal žalobcu na náhradu škody v občianskom súdnom konaní majúci za to, že si poškodený O. X. v adhéznom konaní škodu v tomto smere neuplatnil.

17. Súd prvej inštancie zohľadnil pri rozhodovaní všetky skutkové zistenia vyplývajúce z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Lučenec a stranami predložených dôkazov. Odvolací súd opakuje dôležité skutočnosti vyplývajúce zo súdneho spisu len preto, že stranami nebol správne pochopený bod 67 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie v znení: „Žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal súdu právny a skutkový základ nároku, ktorého sa voči žalovaným 1/ a 2/ domáha.“ Táto veta citovaná žalobcom aj žalovaným 2/ v odvolaní je vytrhnutá z kontextu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je potrebné vnímať ako celok a z jeho obsahu, najvýraznejšie z bodu 89 odôvodnenia, kde súd prvej inštancie zhrnul svoje zistenia je zrejmé, že súd prvej inštancie považoval za preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ žalobcovi spôsobili škodu na zdraví protiprávnym konaním, za ktoré boli právoplatne uznaní za vinných, žalobca následkom konania žalovaných utrpel ťažkú ujmu na zdraví s trvalými následkami, v dôsledku ktorých sa stal invalidným. Prvú vetu odôvodnenia v bode 67 vníma odvolací súd tak, že (podľa názoru súdu prvej inštancie) ak žalobca podal nepresnú žalobu, kde neuviedol, čoho sa v konaní domáha, iba všeobecne uvádzal, aké nároky pri poškodení na zdraví občiansky zákonník priznáva poškodenému, nemohol súd dospieť k názoru, že žalobcovi vznikol nárok na bolestné, na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada nákladov na liečenie, straty na zárobku, či iné. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uvádza, že žalovaní poškodili zdravie žalobcu protiprávnym činom, fyzický útok žalovaných na žalobcu vyvolal následok v podobe poškodenia

zdravia žalobcu, preto mu prináleží právo na odškodnenie v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o náhrade škody na zdraví. Žalobca len pre svoju tvrdohlavosť a nedôveru k právnym zástupcom si neuplatnil svoje nároky správne. Žalobca má zafixovanú ideu o spravodlivom odškodnení zo strany žalovaných sumou po 70 000,- €, spolu 140 000,- € a nedal si vysvetliť svojim právnym zástupcom ani súdom, že pre úspech v spore o náhradu škody na zdraví musí postupovať podľa ustanovení Civilného sporového poriadku a zrozumiteľne a určite označiť nároky, ochrany ktorých sa v tomto konaní domáha.

18. Zodpovednosť žalovaných 1/ a 2/ za škodu na zdraví vzniknutú žalobcovi vyplýva z ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 438 OZ, podľa ktorých každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti a ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

19. Protiprávny úkon žalovaných je preukázaný právoplatným rozsudkom vydaným Okresným súdom Lučenec vo veci sp. zn. 3T/23/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/15/2016. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že si žalobca v súlade s § 46 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok uplatnil nárok na náhradu škodu voči obžalovaným už pri výsluchu dňa 07.11.2013 bez vyčíslenia konkrétnych nárokov označených iba ako nárok na náhradu ušlej mzdy, liečebných nákladov, bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a trvalých následkov. V rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/15/2016 nie je bližšie vysvetlený záver odvolacieho súdu vyjadrený slovami „náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia si žalobca neuplatnil“ a odvolací súd nezodôvodnil v rozsudku sp. zn. 3To/15/2016 bližšie ani výrok o odkázaní žalobcu so zvyškom nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie nie je uvedené, ktoré nároky si mal žalobca (poškodený v trestnom konaní) podľa odvolacieho súdu uplatniť v inom konaní. I keď už v odvolacom konaní žiadna zo strán sa k otázke námietky premlčania nevyjadruje, považuje odvolací súd za potrebné aspoň stručne uviesť, že súd prvej inštancie dospel k správne názoru, že žalobca si uplatnil v tomto civilnom konaní nároky na náhradu škody vyplývajúce z § 444 OZ včas. Z posudku MUDr. J. H. z 11.01.2016 vypracovaného pre účely trestného konania vyplýva, že zdravotný stav žalobcu bolo možné považovať za ustálený až na konci roka 2015. Žaloba vo veci sp. zn. 4C/6/2017 bola podaná na Okresný súd Lučenec 24.02.2017 pred uplynutím dvojročnej premlčacej doby podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Platí to len vo vzťahu k nárokom na náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré boli v konaní uplatnené spôsobom, že aspoň o časti týchto nárokov bolo možné rozhodnúť. Počiatok plynutia premlčacej doby nie je podľa názoru odvolacieho súdu možné počítať odo dňa vypracovania znaleckého posudku R.. J. H. z dôvodu, že tento posudok bol vypracovaný na žiadosť JUDr. Jána Vozára, právneho zástupcu obžalovaného - žalovaného 2/ v tomto konaní a ani z pripojeného trestného spisu nie je zistiteľné, kedy a akým spôsobom bol žalobcovi tento znalecký posudok doručený. Odlišný názor súdu prvej inštancie na počiatok plynutia premlčacej doby u nárokov na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia nemá vplyv na správnosť záveru súdu prvej inštancie, že tieto nároky boli žalobcom uplatnené včas.

20. Podľa § 444 OZ pri škode na zdraví sa jednorázove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

21. Správny je názor žalobcu, že na vyčíslenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sú potrebné odborné vedomosti, keď podľa zákona č. 437/2004 Z. z. náhrada za bolesť aj náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytujú len na základe lekárskeho posudku (§ 3 a § 4 zákona č. 437/2004 Z. z.).

22. Žalobca sa dožadoval v konaní nariadenia ďalšieho znaleckého dokazovania s odôvodnením, že jeho zdravotný stav sa neustále zhoršuje. Znalec mal ohodnotiť bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia nad bodové ohodnotenie vykonané znalcom MUDr. J. H. v posudku č. 01/2016 z 11.01.2016. Znalecký posudok MUDr. J. H. č. 01/2016 je podľa názoru odvolacieho súdu postačujúcim dôkazom o nároku žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v stave ku dňu vyhotovenia tohto posudku. Znalecký posudok R.. J. H. č. 01/2016 bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 437/2004 Z. z. a námietky proti jeho obsahu stranami sporu vznesené neboli. Pokiaľ žalobca tvrdí, že od ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia R.. J. H. došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, mal popísať nastalé zmeny (opis rozhodujúcich skutočností podľa § 132 ods. 1 C. s. p.), pretože bez popisu uskutočnených zdravotných úkonov po 01.01.2016 a (podľa tvrdenia žalobcu) vzniku ďalšieho nároku na bolestné a odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia súd nemohol vedieť, o čom má v konaní

rozhodovať a ani žalovaným nebolo jasné, akým spôsobom sa majú v konaní brániť. Zákon č. 437/2004 Z. z. počíta s možnosťou zhoršenia následkov poškodenia zdravia, keď v § 4 ods. 4 tohto zákona umožňuje opätovné posúdenie sťaženia spoločenského uplatnenia pri zhoršení následkov, ktorých vývoj sa pri pôvodnom hodnotení následkov nepredpokladal a upravuje, akým spôsobom sa má vyčísliť nové odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia - vypracovať nové hodnotenie novým lekárskeym posudkom a odpočítať od bodového hodnotenia z nového lekárskeho posudku bodové hodnotenie určené pôvodne vydaným lekárskeym posudkom (§ 10 ods. 7).

23. Súd prvej inštancie nezvolil podľa názoru odvolacieho súdu správny spôsob rozhodnutia vo veci, keď žalobu pre nedostatočne opísané skutkové okolnosti zamietol ako nedôvodnú. Nezrozumiteľná žaloba sa považuje podľa § 129 ods. 1 C. s. p. za podanie vo veci samej, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, vady ktorého musí odstrániť žalobca po výzve súdu a poučení, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho treba doplniť alebo opraviť. Súd prvej inštancie postupoval v konaní podľa ustanovenia § 129 Civilného sporového poriadku a opakovane vyzval žalobcu na odstránenie väd podania, ale neaplikoval už ods. 3 § 129 v znení: „Ak sa v lehote určenej súdom podanie nedoplní alebo neopraví, súd podanie odmietne; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať“.

24. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že pre nezrozumiteľný žalobný návrh nebolo možné v konaní pokračovať a rozhodnúť o všetkých nárokoch. Ak sa žalobca podľa písomnej žaloby a opakujúcich sa vyjadrení v konaní domáhal zaplatenia náhrady za bolesť a vzápätí túto svoju žiadosť poprel s tým, že mu už bolestné bolo vyplatené a neuviedol, v akej výške žiada v tomto konaní bolestné a na druhej strane oznámil, že bolestné podľa rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/15/2016 mu už vyplatené bolo, minimálne v tomto rozsahu bol namieste záver o opakovanom uplatnení takého nároku, o ktorom už súd právoplatne rozhodol a v tejto časti malo byť konanie podľa § 161 ods. 2 C. s. p. konanie zastavené z dôvodu nedostatku procesnej podmienky, ktorú nemožno odstrániť, keď podľa § 230 C. s. p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova. Odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. a) C. s. p. zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti prvého výroku, ktorou bola zamietnutá žaloba o zaplatenie náhrady za bolesť vo výške 8 050,- € podľa znaleckého posudku č. 01/2016 znalca R.. J. H. z 11.01.2016 a podľa § 391 ods. 1 C. s. p. konanie v tejto časti zastavil pre prekážku veci rozsúdenej.

25. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia riadne vyčíslená znalcom R.. J. H. v jeho posudku č. 01/2016 žalobcovi podľa § 444 OZ patrí a o tomto nároku bolo možné rozhodnúť vecne, aj keď žalobca tvrdí ďalšie zhoršenie svojho zdravotného stavu. Či je zhoršenie zdravotného stavu príčinou konania žalovaných dňa 22.06.2013, či teda medzi zhoršením zdravotného stavu a protiprávnym konaním žalovaných existuje príčinná súvislosť je možné zisťovať nezávisle od vyplatenia nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa posudku MUDr. J. H.. Žalobca mohol preukázať ďalším znaleckým posudkom vypracovaným pre účely tohto konania vznik nároku na ďalšie odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Súkromný znalecký posudok je znalecký posudok predložený stranou bez toho, aby znalecké dokazovanie nariadil súd (§ 209 ods. 1 C. s. p.) a pokiaľ obsahuje náležitosti podľa § 209 ods. 2 C. s. p., je postavený na roveň znaleckého posudku súdom ustanoveného znalca z čoho vyplýva, že žalobcovi nič nebránilo, aby svoje tvrdenia o existencii ďalšie nároku na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia doložil listinným dôkazom, ktorý mohol byť podkladom pre rozhodnutie súdu. Žalovaní netvrdili, že náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcovi podľa posudku MUDr. J. H. č. 01/2016 vyplatili. V tejto časti považoval odvolací súd žalobu za zrozumiteľnú a odôvodnenú, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. zmenil a žalovaným 1/ a 2/, ktorí spoločným konaním spôsobili zníženie spoločenského uplatnenia žalobcu, uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 12 355,20 € podľa posudku MUDr. J. H. č. 01/2016 a aplikujúc ustanovenie § 420 ods. 1 a § 444 OZ.

25.1 Súd prvej inštancie vysvetlil v dôvodoch rozhodnutia, prečo nevykonal žalobcom navrhnutý dôkaz - nariadiť nové znalecké dokazovanie za účelom posúdenia jeho zdravotného stavu. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť prečo, z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto

tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené (podľa uznesenia NS SR zo 16.05.2019 sp. zn. 4Cdo/100/2018, rozsudok NS SR z 28.09.2021 sp. zn. 5Cdo/197/2019 a iné). Odvolací súd je toho názoru, že dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) v tomto konaní nenastala, žalobca neuviedol skutočnosti k overeniu alebo vyvráteniu ktorých mal slúžiť nový znalecký posudok znalcom z odboru zdravotníctva, nevymedzil presne predmet súdneho konania, teda ním navrhovaný dôkaz bol bez relevantnej súvislosti s „predmetom konania“.

26. Ak súd prvej inštancie opakovane vyzýval žalobcu na odstránenie vád podania podľa § 129 C. s. p. a tieto uznesenia boli doručované aj protistrane, nepovažoval odvolací súd za potrebné podľa § 382 C. s. p. vyzvať strany sporu, aby sa k možnému použitiu ustanovenia § 129 C. s. p. vyjadrili. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 26. februára 2019 sp. zn. 3Obdo/1/2019 uverejnenom v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 48/2020 judikoval, že „nejde o postup odvolacieho súdu v rozpore s ustanovením § 382 C. s. p., ak bez výzvy stranám sporu použije vo svojom rozhodnutí iné ustanovenie právneho predpisu, ako súd prvej inštancie, ak už bolo predmetné ustanovenie aplikované v skoršom štádiu konania, alebo ak jeho možná aplikácia bola posudzovaná v predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí odvolacieho súdu. To platí aj v prípade, že pri svojom rozhodovaní odvolací súd použil iné ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu ako súd prvej inštancie, pričom sa jeho aplikácie v ktoromkoľvek štádiu sporu domáhala strana sporu a zároveň druhá strana mala procesnú možnosť sa k jeho použitiu vyjadriť.“

27. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že podanie vo veci samej - žaloba žalobcu nebola úplná ani zrozumiteľná, žalobca napriek opakovanej výzve a poučení o následkoch neuposlúchnutia výzvy svoje podanie neopravil a nedoplnil a bez opravy a doplnenia podania nebolo možné v konaní o iných nárokoch než o bolestnom a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa posudku MUDr. J. H. č. 01/2016 pokračovať, preto správne mal súd prvej inštancie podanie žalobcu, ktorým sa domáhal náhrady škody v sume 119 594,80 € (žiadaná náhrada 140 000,- € - 8 050,- € bolestné - 12 355,20 € náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia) podľa § 129 ods. 3 C. s. p. odmietnuť. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. aj v časti prvého výroku, ktorou žalobu o zaplatenie náhrady škody vo výške 119 594,80 € zamietol tak, že podanie žalobcu, ktorým sa domáha náhrady škody v tejto výške podľa § 129 ods. 3 C. s. p. odmietol.

28. Podľa § 396 ods. 2 C. s. p., ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

29. Odvolanie žalovaného 2/ proti druhému výroku rozsudku súdu prvej inštancie o nepriznaní náhrady trov konania voči žalobcovi bolo dôvodné. Žalovaný 2/ oprávnene vytýkal súdu prvej inštancie, že všetky dôvody, pre ktoré aplikoval súd prvej inštancie ustanovenie § 257 C. s. p. (bod 89 odôvodnenia) nevyplyývajú z vykonaného dokazovania. Odvolací súd v dôsledku zmeny rozhodnutia vo veci samej rozhodol podľa § 262 ods. 1 C. s. p. o nároku strán sporu na náhradu trov konania aplikujúc ustanovenie § 255 ods. 2 C. s. p. o povinnosti strany nahraďiť protistrane trovy konania podľa úspechu v spore.

29.1 Žalobca sa domáhal v konaní zaplatenia sumy 140 000,- € spoločne a nerozdielne od oboch žalovaných (100 %). Za jeho úspech možno považovať iba uloženie povinnosti žalovaným 1/ a 2/ zaplatiť mu náhrady škody vo výške 12 355,20 €, ktorá suma tvorí zo sumy 140 000,- € iba 8,83 %. Za neúspech žalobcu v spore považoval súd zastavenie konania o zaplatenie 8 050,- € titulom bolestného pre prekážku veci rozsúdenej a odmietnutie podania žalobcu o náhradu škody vo výške 119 594,80 €, súčtom 127 644,80 €, čo sa rovná 91,17 % z uplatneného nároku 140 000,- €. Žalobca zavinil zastavenie konania do výšky uplatneného nároku 8 050,- € tým, že sa v konaní domáhal priznania nároku, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté. Zastavenie konania do výšky nároku 119 594,80 € zavinil žalobca, keď svoje neúplné a nezrozumiteľné podanie vo veci samej neopravil. Pomer úspechu a neúspechu strán sporu je rozdiel medzi úspechom žalovaných a úspechom žalobcu 8,83 %, čo je 82,34 %. Podľa § 255 ods. 2 C. s. p. je žalobca povinný zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ každému zvlášť náhradu trov konania v rozsahu 82,34 % každému zvlášť. O výške náhrady trov konania, ktorá žalovaným 1/ a 2/ vznikla, bude podľa § 262 ods. 2 C. s. p. rozhodovať súd prvej inštancie, z tohto dôvodu je povinnosť žalobcu zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania viazaná na právoplatnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

30. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis

(§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa a povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).